

© Savet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012. Ovaj prevod je realizovan uz podršku Trast fonda za ljudska prava Saveta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud. Ako su Vam potrebne dodatne informacije, pogledajte detaljnu naznaku o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Obaveštenje o praksi Suda br. 105

februar 2008.

Ramanauskas protiv Litvanije (Ramanauskas v. Lithuania) - 74420/01

presuda od 5.2.2008. godine [Veliko veće]

Član 6

Krivični postupak

Član 6, stav 1

Pravična rasprava

Osuda za primanje mita na podstrek policije: *povreda*

Činjenice: Podnosilac predstavke je bio zaposlen kao tužilac. Tvrdio je da mu se preko ličnog poznanika obratila osoba koju ranije nije poznavao a koja je u stvari bila pripadnik specijalne policijske jedinice za borbu protiv korupcije. Ovaj policajac je podnosiocu predstavke ponudio mito od 3.000 USD ako zauzvat obezbedi oslobađajuću presudu za treće lice. Podnosilac predstavke je prvo odbio, ali je kasnije prihvatio da to učini, nakon što mu se policajac više puta obratio sa istom ponudom. Policajac je o tome obavestio svoje nadređene i zamenik glavnog tužioca mu je u januaru 1999. dozvolio da simulira krivično delo podmićivanja. Podnosilac predstavke je uskoro zatim primio mito od policajca. Avgusta 2000. je proglašen krivim za uzimanje mita od 2.500 USD i osuđen na kaznu zatvora. Presuda je potvrđena u postupku po žalbi. Vrhovni sud je odbio kasacionu žalbu podnosioca predstavke i tom prilikom primetio da nisu postojali nikakvi dokazi o tome da su se početni pregovori sa podnosiocem predstavke odvijali po nalogu policije; da su vlasti o tome obavestene tek kada je podnosilac predstavke prihvatio da primi mito i da su odobravanjem daljih postupaka policajca jednostavno saučestvovala u krivičnom delu koje je već bilo u toku. Prema Vrhovnom sudu, pitanje podstrekavanja nije ni na koji način imalo uticaja na pravnu kvalifikaciju ponašanja podnosioca predstavke.

Pravo: Nacionalne vlasti ne mogu biti izuzete od odgovornosti za postupke policajaca na osnovu pukih tvrdnji da su oni postupali „u privatnom svojstvu“ dok su vršili policijske dužnosti. Bilo je posebno važno da vlasti preuzmu odgovornost,

jer se početna faza operacije odvijala u odsustvu bilo kakvog zakonskog okvira ili saglasnosti suda. Pored toga, time što su policajcu odobrile da simulira dela podmićivanja i izuzele ga od svake krivične odgovornosti, vlasti su *ex post facto* dale legitimitet preliminarnoj fazi i iskoristile njene rezultate. Štaviše, nije pruženo nikakvo zadovoljavajuće objašnjenje u pogledu razloga ili ličnih motiva zbog kojih se policajac obratio podnosiocu predstavke po sopstvenom nahođenju a da o ovom predmetu nije obavestio svoje nadređene, kao ni objašnjenje zašto nije gonjen za dela koja je počinio tokom te preliminarne faze. Država se po ovom pitanju jednostavno pozvala na činjenicu da su svi relevantni dokumenti uništeni. Stoga su vlasti bile odgovorne za postupke policajca i poznanika podnosioca predstavke do kojih je došlo pre no što je odobrena simulacija podmićivanja. Drugačiji zaključak bi otvorio put za zloupotrebe i proizvoljnost jer bi omogućio zaobilaženje važećih načela. Postupci policajca i poznanika podnosioca predstavke su prevazišli puko pasivno istraživanje postojeće kriminalne aktivnosti: nije bilo nikakvih dokaza da je podnosilac predstavke ranije učinio ijedno delo, naročito ne delo vezano za korupciju; svi sastanci između podnosioca predstavke i policajca su se odvijali na inicijativu policajca; i činilo se da je podnosilac predstavke bio izložen flagrantnom podstrekavanju svog poznanika i policajca da vrši krivična dela, iako nisu postojali objektivni dokazi koji bi ukazivali na to da je nameravao da vrši takve aktivnosti. Podnosilac predstavke je tokom celog postupka tvrdio da je bio podstrekavan da učini ovo krivično delo. Prema tome, trebalo je da domaće vlasti i sudovi u najmanju ruku detaljno ispituju da li su organi gonjenja podstrekavali na činičenje krivičnog dela. U tom cilju je trebalo naročito da utvrde razloge za sprovođenje ove operacije, meru u kojoj je policija bila uključena u činičenje dela i prirodu svakog podstrekavanja ili pritiska kojem je podnosilac predstavke bio izložen. To je bilo naročito važno s obzirom na činjenicu da je poznanik podnosioca predstavke, koji ga je upoznao sa policajcem i koji je očigledno igrao značajnu ulogu u događajima koji su prethodili davanju mita, nikad nije pozvan da svedoči u ovom slučaju jer nisu mogli da mu uđu u trag. Podnosilac predstavke je trebalo da dobije priliku da iznese svoju odbranu po svakom od ovih pitanja. Međutim, domaće vlasti su porekle da je policija ikada podstrekavala na ovo delo i nisu preduzele nikakve korake na sudskom nivou kako bi ozbiljno ispitale tvrdnje podnosioca predstavke. Konkretno, nisu uopšte pokušale da razjasne ulogu koju su protagonisti u slučaju podnosioca predstavke igrali, uprkos činjenici da je osuda podnosioca predstavke bila zasnovana na dokazima koji su prikupljeni kao posledica podstrekavanja od strane policije na koje se podnosilac predstavke žalio. Sud je primio k znanju zaključak Vrhovnog suda da je pitanje postojanja spoljnog uticaja na nameru podnosioca predstavke da učini krivično delo postalo nebitno kad je utvrđena njegova krivica. Međutim, priznanje dela učinjenog usled podstrekavanja ne može da poništi ni podstrekavanje ni njegove posledice. Postupci policajca i poznanika podnosioca predstavke su za posledicu imali podstrekavanje podnosioca predstavke da učini delo za koje je osuđen. Nije bilo ikakvih naznaka da bi delo bilo učinjeno da oni nisu intervenisali. S obzirom na tu intervenciju i njeno korišćenje u spornom krivičnom postupku, suđenje podnosiocu predstavke nije bilo pravično.

Zaključak: povreda (jednoglasno)

Član 41 – 30.000 evra na ime celokupne štete.

Obaveštenja o praksi Suda dostupna su na sledećem linku: [Case-Law Information Notes](#)

Engleski i francuski predstavljaju službene jezike Evropskog suda za ljudska prava. Ovaj prevod je realizovan uz podršku Trast fonda za ljudska prava Saveta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud, niti Sud preuzima bilo kakvu odgovornost za njegov kvalitet. Može se preuzeti iz baze podataka sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili iz bilo koje druge baze podataka kojoj ga je Sud prosledio. Može se objavljivati u nekomercijalne svrhe pod uslovom da se navede ceo naslov predmeta, zajedno sa navedenom naznakom o autorskim pravima i uz pominjanje Trast fonda za ljudska prava. Molimo Vas da kontaktirate publishing@echr.coe.int ukoliko nameravate da koristite bilo koji deo ovog prevoda u komercijalne svrhe.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int